

ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย กับการจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดตราด

ศุลาพร อนันต์นาวินุสรณ์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี)
รวบรวมและเรียบเรียง

ขยะมูลฝอยชุมชน นับเป็นปัญหาสำคัญยิ่งในทุกพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ประชากรไทยกว่า 63 ล้านคน มีส่วนทำให้เกิดขยะมากกว่า 56 ล้านกิโลกรัมต่อวัน กองขยะมูลฝอยที่มีอยู่ทั่วไปตามบ้านเรือนและชุมชนได้ก่อให้เกิดผลกระทบมากมายต่อสุขภาพคนในชุมชนและต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่การจัดการของภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่เป็นในลักษณะต่างคนต่างทำและในรูปแบบที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การกองทิ้งในบ่อดิน กองทิ้งในที่โล่งแจ้งและ/หรือเผาในที่โล่ง ลักลอบทิ้งตามที่สาธารณะหรือป่าเขากร้าง เป็นต้น ซึ่งระบบกำจัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การฝังกลบแบบถูกหลัก หรือการเผาในเตาเผาขยะ ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเงินลงทุน นอกจากนี้ พบว่าหน่วยงานท้องถิ่นจำนวนมากประสบปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนในการจ่ายค่าเก็บขนและกำจัดขยะได้ กอปรกับขาดผู้ควบคุมระบบที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดการและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นำมาซึ่งเหตุเดือดร้อนรำคาญและการร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากมาย

■ นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ของประเทศไทย

ตามที่ประเทศไทยได้มีนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารและรูปแบบการบูรณาการในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ตอบสนองเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และเป็นแนวทางสำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) จึงกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรการในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย สรุปดังนี้

วัตถุประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการรวมกลุ่มพื้นที่เพื่อดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวน อปท. ทั้งหมดในปี 2553
2. กลุ่ม อปท. จำนวนร้อยละ 10 ของกลุ่มพื้นที่ที่มีความสำคัญเร่งด่วน มีการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรในปี 2553
3. ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและถูกสุขลักษณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2553 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2563
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและถูกสุขลักษณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2553 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในปี 2563
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและถูกสุขลักษณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2553 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2563
6. อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในปี 2553 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ของปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2563

เป้าหมาย

1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยใช้ร่วมกันหลายชุมชน
2. ส่งเสริมการลงทุนร่วมจากภาคเอกชนในการกำจัดขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์
3. สนับสนุนภาคเอกชนดำเนินธุรกิจการจัดการขยะมูลฝอย การติดตามตรวจสอบ
4. ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอย่างยุติธรรมและเสมอภาค
5. ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการเก็บขนส่งและกำจัดให้สอดคล้องกับค่าดำเนินการ
6. ปลุกฝังทัศนคติที่ถูกต้องแก่เยาวชน โดยให้การศึกษาและรณรงค์ให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติ รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
7. ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน
8. สนับสนุนการศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีระบบ

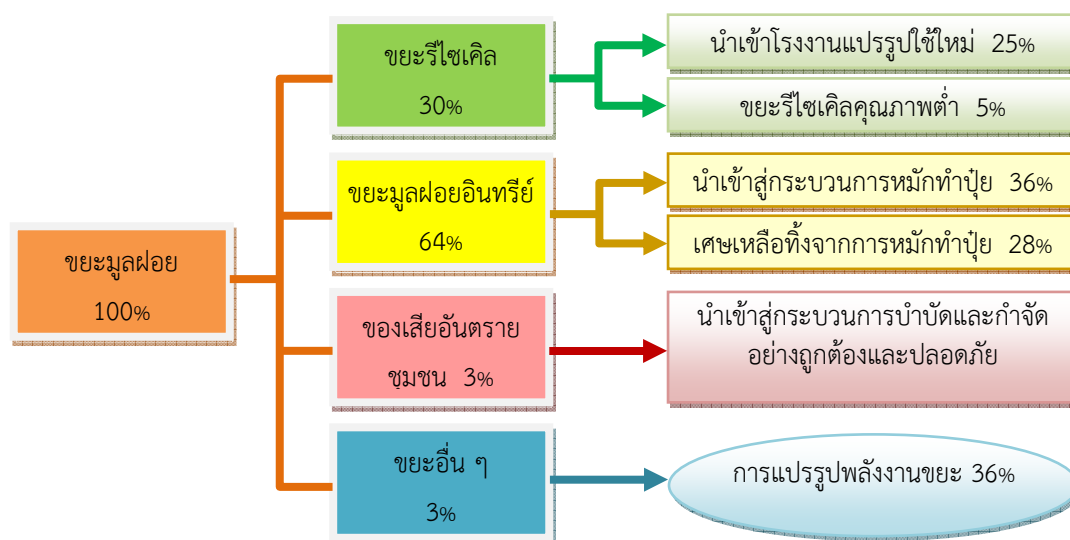
มาตรการ

1. เพื่อกำหนดรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบและครบวงจร เน้นการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ประหยัดพลังงานและมีค่าใช้จ่ายต่ำ รวมทั้งให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
2. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมตัดสินใจและดำเนินการจากทุกภาคส่วน ทั้งจากส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและประชาชน เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติ

■ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างบูรณาการ มุ่งเน้นให้มีการนำขยะที่มีศักยภาพกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดให้น้อยที่สุด พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีศูนย์กำจัดขยะโดยมุ่งเน้นการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เรียกว่า “Cluster” การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสร้างระบบกำจัดขยะที่เน้นการแปรรูปขยะให้เป็นพลังงาน การส่งเสริมธุรกิจรีไซเคิล (Recycle) หรือการแปรรูปใช้ใหม่ และการสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ โดยมีแนวทางดังนี้

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน

1. กำหนดให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ ของเสียอันตราย จากชุมชน และขยะอื่นๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดให้มีระบบคัดแยกและรวบรวมเก็บขน ขยะแบบแยกประเภท และนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องยังสถานที่กำจัดที่มีอยู่แล้วหรือสร้างขึ้นใหม่
2. สนับสนุนชุมชนให้มีการใช้สินค้าที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิลและวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยงานตัวอย่าง
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน/โรงเรียน และส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิตใหม่
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้นำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ย หรือนำไปแปรรูปเป็นพลังงานเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า โดยมีหน่วยงานรัฐสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เหล่านี้แทนปุ๋ยเคมี
5. สนับสนุนให้มีการนำขยะที่เหลือจากการคัดแยกแล้ว นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้า ใช้ในระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยหรือระบบสาธารณูปโภคอื่นๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินระบบ เป็นต้น
6. สนับสนุนการรวมกลุ่มของ อปท. สร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน เน้นการนำขยะมาใช้ประโยชน์ในรูปปุ๋ยและการผลิตพลังงานทดแทนหรือเทคโนโลยีอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจรวมเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ โดยพิจารณาจากปริมาณขยะมูลฝอย ระยะทางการขนส่งและเทคโนโลยีที่ใช้
7. ให้มีการจัดหา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ได้สูงสุดที่เหมาะสมกับปริมาณและลักษณะมูลฝอย การลงทุน การดำเนินการและบำรุงรักษา ความคุ้มค่า ในการผลิตพลังงาน และความสามารถในการบริหารจัดการของ อปท.
8. ให้มีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย จากชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ เช่น
 - 8.1 ให้มีระบบคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยจากครัวเรือน รวมทั้งระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ที่เป็นของเสียอันตราย
 - 8.2 ให้มีระบบการอนุญาตและควบคุมการก่อสร้าง และการดำเนินงานของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ตลอดจนการติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - 8.3 ให้มีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมกับค่าลงทุน และค่าดำเนินการ

9. ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ จูงใจให้เกิดการใช้สินค้าที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิลเพิ่มมากขึ้น เช่น การพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการที่นำวัสดุรีไซเคิลมาใช้แล้วมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าใหม่ โดยลดอัตราภาษีอากรและยกเว้นอากรศุลกากรเป็นการเฉพาะสำหรับวัสดุที่ใช้แล้วที่เกิดจากการผลิต ผสมประกอบ จากสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้สินค้าที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิลมีราคาถูกลง

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและแนวนโยบายจังหวัดตราด

จังหวัดตราด เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าที่สำคัญระหว่างประเทศ เนื่องจากมีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาทั้งทางบกและทางทะเล มีระยะทางยาวรวมกันกว่า 120 กิโลเมตร อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศอยู่มากมาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม แหล่งโบราณคดี-โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในลำดับต้นๆ ของจังหวัดตราด คือ ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยจากชุมชน โดยมีเป้าหมายที่ต้องการให้ชุมชนลดปริมาณขยะ มีการคัดแยกและนำขยะกลับมาใช้ใหม่ หรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องหลักสุขาภิบาลตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่

จังหวัดตราด แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 38 ตำบล 261 หมู่บ้าน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 14 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 29 แห่ง จากข้อมูลของกรมการปกครองพบว่าจังหวัดตราดมีจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ณ เดือนธันวาคม 2553 รวมทั้งสิ้น 220,921 คน แบ่งเป็นเพศชาย 110,429 คน และเพศหญิง 110,492 คน โดยอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 70,845 คน และนอกเขตเทศบาล 150,076 คน

จากการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดตราดที่ผ่านมา พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวมทั้งสิ้น 151.46 ตัน/วัน โดยแบ่งเป็นในเขตเทศบาล 49 ตัน/วัน และนอกเขตเทศบาล 102.46 ตัน/วัน จังหวัดตราดมีเทศบาลที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเพียง 7 แห่งในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอแหลมงอบ คิดเป็นร้อยละ 50 โดยมีสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองตราดเป็นศูนย์รับกำจัด ส่วนเทศบาลอื่นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ส่วนใหญ่ยังคงกำจัดแบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

สำหรับพื้นที่**เกาะช้าง** ได้มีการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย โดยมีองค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ซึ่งเป็นองค์กรสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยดำเนินการ ที่ตั้งศูนย์อยู่บริเวณที่ทิ้งขยะเดิม บริเวณบ้านไชยเชษฐา ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง พื้นที่ประมาณ 20 ไร่ ระบบประกอบด้วย การคัดแยกขยะรีไซเคิล ระบบหมักปุ๋ยโดยไม่ใช้ออกซิเจน โดยไม่มีสถานที่ฝังกลบขยะเนื่องจากมีการนำไปกำจัดบนฝังในบ่อฝังกลบขยะของเทศบาลเมืองตราด สำหรับพื้นที่**เกาะกูด** การจัดการขยะมูลฝอยยังคงเป็นการกำจัดโดยเทกองแล้วเผาบนเกาะ ยกเว้นขยะรีไซเคิลที่มีการขนกลับมาขายบนฝั่ง

1 การจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัด

ที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดเป็นหน่วยงานหลักในการประสานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด โดยมีเทศบาลเมืองตราด เทศบาลตำบลคลองใหญ่ และ เทศบาลตำบลแสนตุ้ง ร่วมเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการวางแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะขยายสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองตราด ให้เป็นศูนย์กำจัดขยะแห่งหนึ่งของจังหวัด โดยรองรับขยะในเขตอำเภอเมืองและอำเภอ

แหลมฉบัง และมีแผนงานปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ สำหรับรองรับขยะในเขตอำเภอคลองใหญ่ทั้งหมด และการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแสนตุ้ง เพื่อรองรับขยะมูลฝอยในเขตอำเภอเขาสมิงและอำเภอบ่อไร่

2 การแบ่งกลุ่มพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Clustering)

จากการศึกษารวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มติที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเพื่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมและเพื่อการบำบัดน้ำเสียรวมจังหวัดตราด รายงานศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดการขยะชุมชนชายฝั่งทะเลตะวันออก (กรมควบคุมมลพิษ, 2539) รายงานศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองตราด (เทศบาลเมืองตราด, 2541) แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด พ.ศ.2549 (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด, 2548) รายงานโครงการติดตามตรวจสอบสถานที่บำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 98 แห่งในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 ชลบุรี, 2549) และจากการศึกษาข้อมูลความเป็นไปได้ในการขนส่ง ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ เช่น ระยะทางไม่เกิน 30 กิโลเมตร ลักษณะการเดินทางสะดวกปลอดภัย มีภูเขาสูงชันไม่มากนัก จากการศึกษาพบว่าการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรของจังหวัดตราด สามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ข้อมูลพื้นที่
กลุ่ม 1 อำเภอเมืองตราด อำเภอแหลมฉบัง	<ul style="list-style-type: none"> • เทศบาล 7 แห่ง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> > <i>ทต.ตราด</i> > <i>ทต.ท่าพริกเนินทราย</i> > <i>ทต.ตะกวง</i> > <i>ทต.ชำราก</i> > <i>ทต.หนองเสม็ด</i> > <i>ทต.แหลมฉบัง</i> > <i>ทต.น้ำเชี่ยว</i> • อบต. 12 แห่ง <ul style="list-style-type: none"> > <i>อบต.หนองโสน</i> > <i>อบต.หนองคันทรัง</i> > <i>อบต.ห้วยน้ำขาว</i> > <i>อบต.อ่าวใหญ่</i> > <i>อบต.วังกระแจะ</i> > <i>อบต.ห้วยแร้ง</i> > <i>อบต.เนินทราย</i> > <i>อบต.ท่ากุ่ม</i> > <i>อบต.แหลมกลัด*</i> > <i>อบต.แหลมฉบัง</i> > <i>อบต.บางปิด</i> > <i>อบต.คลองใหญ่</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ประชากรปี 2547 รวม 109,077 คน • ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นประมาณ 70 ตัน/วัน • เป้าหมายให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของ <i>ทต.ตราด</i> เป็นศูนย์ในการให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยในกลุ่มพื้นที่ • <i>ทต.ตราด</i> มีพื้นที่ 107 ไร่ ปัจจุบันดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล • มีการขยายพื้นที่เพิ่มอีก 50 ไร่ เพื่อปรับปรุงเป็นศูนย์กำจัดขยะแบบครบวงจร โดยก่อสร้างอาคารคัดแยก/หมักปุ๋ย • มีการลงนามใน MOU แล้ว
กลุ่ม 2 อำเภอคลองใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> • เทศบาล 2 แห่ง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> > <i>ทต.คลองใหญ่</i> > <i>ทต.หาดเล็ก</i> • อบต. 3 แห่ง <ul style="list-style-type: none"> > <i>อบต.คลองใหญ่</i> > <i>อบต.ไม้รูด</i> > <i>อบต.แหลมกลัด*</i> (ปัจจุบันทั้งที่ <i>ทต.ตราด</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • ประชากรปี 2547 รวม 23,618 คน • ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นประมาณ 16 ตัน/วัน • เป้าหมายให้ศูนย์กำจัดขยะรวมของ <i>ทต.คลองใหญ่</i> เป็นศูนย์รับบริการกำจัดขยะในกลุ่มพื้นที่ • มีพื้นที่ 200 ไร่ เป็นที่สาธารณประโยชน์ • ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษา FS+DD
กลุ่ม 3	<ul style="list-style-type: none"> • เทศบาล 4 แห่ง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> > <i>ทต.แสนตุ้ง</i> > <i>ทต.เขาสมิง</i> > <i>ทต.บ่อพลอย</i> > <i>ทต.หนองบอน</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ประชากรปี 2547 รวม 77,820 คน • ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นประมาณ 50 ตัน/วัน • เป้าหมายให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรวมของ

อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ข้อมูลพื้นที่
อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่	<ul style="list-style-type: none"> • อบต. 12 แห่ง <ul style="list-style-type: none"> ➢ อบต.เขาสมิง ➢ อบต.ท่าโสม ➢ อบต.ทุ่งนนทรี ➢ อบต.เทพนิมิต ➢ อบต.ประณีต ➢ อบต.วังตะเคียน ➢ อบต.สะอาด ➢ อบต.แสนตุ้ง ➢ อบต.ช้างทูน ➢ อบต.ด่านชุมพล ➢ อบต.นนทรี ➢ อบต.บ่อพลอย 	<p>ทต.แสนตุ้ง เป็นศูนย์ในการให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยในกลุ่มพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีพื้นที่ 200 ไร่ ในเขต อบต.แสนตุ้ง ปัจจุบันเป็นระบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล และไม่มี อพท. อื่นร่วมทิ้ง
กลุ่ม 4 อำเภอเกาะช้าง	<ul style="list-style-type: none"> • เทศบาล 1 แห่ง คือ <ul style="list-style-type: none"> ➢ ทต.เกาะช้าง • อบต. 1 แห่ง คือ <ul style="list-style-type: none"> ➢ อบต.เกาะช้างใต้ 	<ul style="list-style-type: none"> • สภาพพื้นที่เป็นเกาะ ถูกประกาศเป็นพื้นที่พิเศษ • ประชากรปี 2547 รวม 5,356 คน • นักท่องเที่ยวประมาณปีละ 100,000 คน • ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นประมาณ 6 ตัน/วัน • เป้าหมายให้สถานที่กำจัดขยะที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) เป็นศูนย์ในการให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยในกลุ่มพื้นที่
กลุ่ม 5 อำเภอเกาะกูด	<ul style="list-style-type: none"> • มี อบต. 2 แห่ง คือ <ul style="list-style-type: none"> ➢ อบต.เกาะกูด ➢ อบต.เกาะหมาก 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นพื้นที่เกาะ อยู่ห่างจากฝั่งค่อนข้างมาก • ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจาย • ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชัน การคมนาคมไม่สะดวก • อพท. และจังหวัดตราด มีนโยบายจะส่งเสริมให้มีการคัดแยกประเภทและลดปริมาณขยะชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักใช้ในชุมชน

แผนที่ แสดงการจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่การบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Clustering)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการรวมกลุ่มกำจัดขยะมูลฝอยร่วมกันในแต่ละโซน/พื้นที่ แต่ในทางปฏิบัตินั้นไม่สามารถเกิดเป็นรูปธรรมตามแผนได้ทุกพื้นที่เสมอไป ทั้งนี้ขึ้นกับปัจจัย เงื่อนไข และข้อจำกัดบางประการของแต่ละท้องถิ่นด้วย

- กรณีศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมของ**เทศบาลตำบลคลองใหญ่**นั้น ปัจจุบันยังคงประสบปัญหามลพิษจากกองขยะเก่าที่เต็มหลุมและส่งกลิ่นเหม็น และน้ำชะขยะที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดใกล้เคียง ที่ผ่านมามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่เคยมีการทำ MOU ร่วมกัน ได้มีการหารือร่วมกันแก้ไขปัญหาเป็นระยะ โดยมีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันระหว่างเทศบาลตำบลคลองใหญ่ เทศบาลตำบลหาดเล็ก อบต.คลองใหญ่ และ อบต.ไม้รูด ในการว่าจ้างศูนย์วิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าไปศึกษาวิจัยความเหมาะสมของสภาพพื้นที่บ่อขยะเดิมและองค์ประกอบขยะมูลฝอยในพื้นที่ เพื่อออกแบบระบบการบริหารจัดการในการฝังกลบขยะใหม่และปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะเดิมให้มีสภาพที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สามารถรองรับการกำจัดขยะในอนาคตต่อไปได้อย่างน้อย 15-20 ปี ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานดำเนินการ ทั้งนี้ หากท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ทันในช่วงระยะเวลาการเสนอโครงการของงบประมาณสนับสนุนภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ก็สามารถเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่งตามระเบียบเงื่อนไขของกองทุนสิ่งแวดล้อมด้วย โดยมีสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13 (ชลบุรี) และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด เป็นหน่วยงานที่ปรึกษาและประสานติดตามโครงการ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างปรับปรุงสถานที่ฝังกลบขยะต่อไป

- จังหวัดตราดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการศึกษาและประเมินศักยภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดตราด เพื่อสำรวจสถานภาพและประเมินศักยภาพการบริหารจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัด และการประเมินในภาพรวมของจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน อันจักนำไปสู่การหารูปแบบ/แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาด้านขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของจังหวัด และเพื่อรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวในอนาคตต่อไป

